

SOLAR CELL

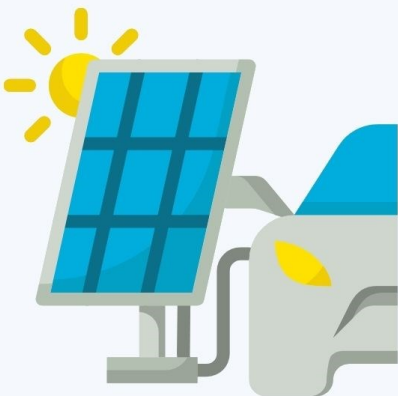
โอกาสใหม่ของไทย
ในวันที่ไร้ตลาดสหรัฐฯ

แผนนโยบายและแผน

ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (E&E Intelligence Unit: EIU)

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ผลกระทบของมาตรการภาษี AD/CVD ของสหรัฐฯ ต่ออุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ไทย

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2025 ที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ ได้ประกาศบังคับใช้มาตรการภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (Anti - Dumping and Countervailing Duties: AD/CVD) ขั้นสุดท้ายต่อสินค้าแผงโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนจาก 4 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม กัมพูชา และไทยอย่างเป็นทางการ¹ เพื่อต่อต้านจีนที่ต้องการหลบเลี่ยงภาษีโดยใช้ประเทศเหล่านี้เป็นฐานการผลิตและส่งออกป้อนสหรัฐฯ การประกาศบังคับใช้ครั้งนี้ไทยถูกกำหนดอัตราภาษีรวมสูงถึงร้อยละ 375.19 - 972.23² ซึ่งถือเป็นกำแพงการค้าที่รุนแรงที่สุดเท่าที่สหรัฐฯ เคยบังคับใช้กับสินค้าโซลาร์เซลล์ไทย โดยบริษัทโซลาร์เซลล์ไทยที่โดนข้อหาดังกล่าว ได้แก่ บริษัท ทรินา โซลาร์ โซเอนซ์ แอนด์ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด (ถูกเรียกเก็บภาษีที่ร้อยละ 375.19) บริษัท ชันโซ่ อิเลคทริคอล เอ็นเนอร์จี จำกัดและบริษัท ไทฮั่ว นิว เอ็นเนอร์ยี (ไทยแลนด์) จำกัด (ถูกเรียกเก็บภาษีที่ร้อยละ 972.23)³ และบริษัทอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับระบุชื่อเจาะจง (ถูกเรียกเก็บภาษีที่ร้อยละ 375.19)

การประกาศบังคับใช้มาตรการภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (AD/CVD) ดังกล่าว คาดว่าจะกระทบต่อการส่งออกของอุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกหลักในสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทย

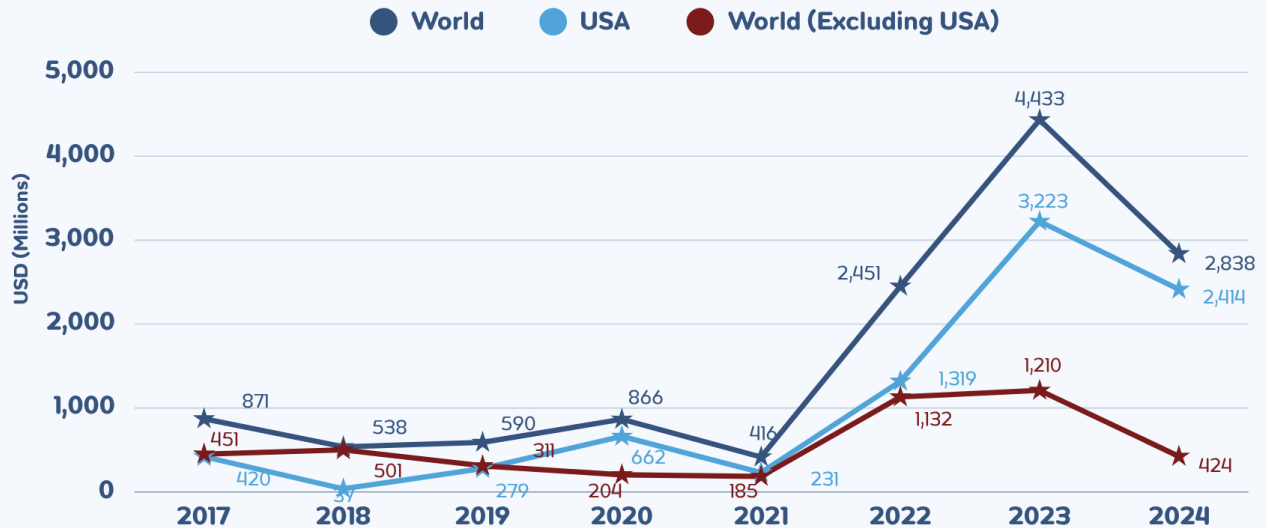
¹ สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ในภาคผนวก

² Final Affirmative Determinations in the Antidumping and Countervailing Duty Investigations of Crystalline Photovoltaic Cells Whether or Not Assembled into Modules from Cambodia, Malaysia, Thailand, and the Socialist Republic of Vietnam เข้าถึงได้จาก: <https://www.trade.gov/final-affirmative-determinations-antidumping-and-countervailing-duty-investigations-crystalline>

³ บริษัท ชันโซ่ อิเลคทริคอล เอ็นเนอร์จี จำกัดและบริษัท ไทฮั่ว นิว เอ็นเนอร์ยี (ไทยแลนด์) จำกัด ถูกสหรัฐฯ เรียกเก็บภาษี สูงถึงร้อยละ 972.23 เนื่องจากบริษัทดังกล่าวไม่ให้ความร่วมมือกับกระบวนการสอบสวนของกระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ ส่งผลให้ต้องประเมินจากข้อมูลตามที่มีปรากฏ (Adverse Facts Available) เข้าถึงได้จาก:

<https://thaitr.dft.go.th/storage/announcements/sCZZR09Sah1znDsowyMLnNOx0Eil3CuPvNs1Qgp9.pdf>

ภาพที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทย ปี 2017 - 2024

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (EIU) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยแผนกนโยบายและแผน

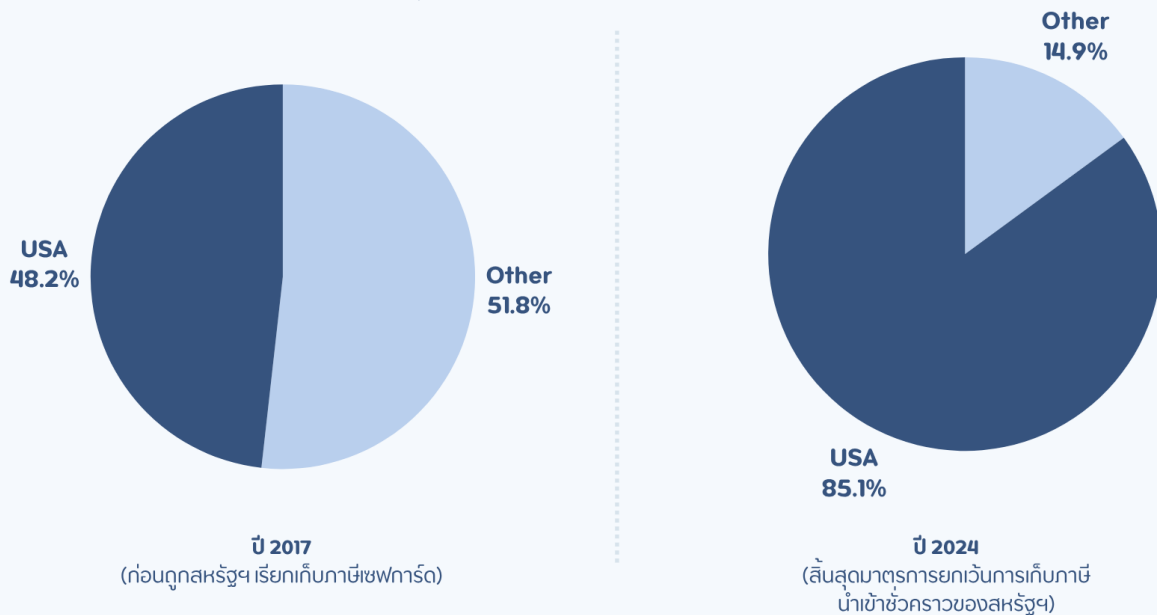
จากข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์⁴ ของไทยระหว่างปี 2017 - 2024 (ภาพที่ 1) พบว่าในช่วงปี 2017 - 2021 การส่งออกของไทยยังอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก ก่อนจะเริ่มขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญในปี 2022 - 2023 ซึ่งมีแนวโน้มสอดคล้องกับการที่สหรัฐฯ ออกมาตรการยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์จาก 4 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม กัมพูชา และไทย เป็นระยะเวลา 24 เดือน ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2022 ถึงวันที่ 6 มิถุนายน 2024⁵ ส่งผลให้ผู้ประกอบการเร่งส่งออกสินค้าดังกล่าวมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในปี 2024 ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์เท่ากับ 2,838 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งหดตัวร้อยละ 35.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะมีส่วนทำให้การส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยปรับตัวลดลง คือ การสิ้นสุดลงของมาตรการยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าชั่วคราวในเดือนมิถุนายน 2024 โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ไปสหรัฐฯ ของไทยเท่ากับ 2,414 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือหดตัวร้อยละ 25.1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

⁴ พิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าโซลาร์เซลล์ไทยฉบับปี 2017 จำนวน 3 พิกัด (8 หลัก) ได้แก่ 8541.40.21 8541.40.22 และ 8541.40.29 และฉบับปี 2022 จำนวน 3 พิกัด (8 หลัก) ได้แก่ 8541.42.00 8541.43.00 และ 8541.49.00

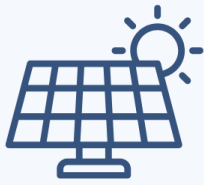
⁵ พาณิชย์กำหนดสหรัฐฯ พิจารณาไทยหลบเลี่ยงมาตรการ AC เซลล์แสงอาทิตย์ เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1043092>

ภาพที่ 2 สัดส่วนการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ ปี 2017 (ก่อนถูกสหรัฐฯ เรียกเก็บภาษีเซฟการ์ด) และ ปี 2024 (สิ้นสุดมาตรการยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าชั่วคราวของสหรัฐฯ)

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (EIU) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยแผนกนโยบายและแผน

จากภาพที่ 2 ซึ่งแสดงสัดส่วนการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปยังสหรัฐฯ ปี 2017 และปี 2024 พบว่า ไทยมีการพึ่งพาตลาดสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยในปี 2017 ก่อนที่สหรัฐฯ จะเรียกเก็บภาษีเซฟการ์ด สัดส่วนการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ อยู่ที่ร้อยละ 48.2 ส่วนการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปยังตลาดอื่น ๆ ที่เหลืออยู่ที่ร้อยละ 51.8 ขณะที่ในปี 2024 แม้ว่าจะเป็นช่วงสิ้นสุดมาตรการยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าชั่วคราวของสหรัฐฯ แต่สัดส่วนการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปยังตลาดสหรัฐฯ ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากปี 2017 โดยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85.1 ขณะที่สัดส่วนการส่งออกไปยังตลาดอื่นปรับลดลงเหลือเพียงร้อยละ 14.9 สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงเชิงโครงสร้างจากการกระจุกตัวของตลาดส่งออก และการพึ่งพาสหรัฐฯ ในระดับสูง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทย หากสหรัฐฯ บังคับใช้มาตรการภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (AD/CVD) กับไทย

สินค้าแผงโซลาร์เซลล์

บริษัท แคนาเดียนโซลาร์ แมมูเฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท รัมเนอร์จี พาว์ เทคโนโลยี (ไทยแลนด์) จำกัด

บริษัท ทรีนา โซลาร์ โซเอนซ์ แอนด์ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด**

บริษัท โจงลี่ เทลเชน โซลาร์ (ไทยแลนด์) จำกัด

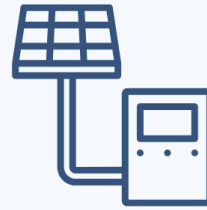
บริษัท โอเชียล เอ็นเนอร์จี จำกัด

บริษัท ชันไซน์ อิลคทริกคอล เอ็นเนอร์จี จำกัด*

บริษัท เอนเนอร์บลอค (ไทยแลนด์) จำกัด

บริษัท ทิอาร์เอ็น เอ็นเนอร์จี จำกัด

บริษัท ชันท็อบ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด

สินค้าชิ้นส่วนโซลาร์เซลล์

บริษัท เอ็ม.แอล.ที. โซลาร์ เอเนอร์จี โปรดักส์ จำกัด

บริษัท แคนาเดียนโซลาร์ แมมูเฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท ทรีนา โซลาร์ โซเอนซ์ แอนด์ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด**

บริษัท รัมเนอร์จี พาว์ เทคโนโลยี (ไทยแลนด์) จำกัด

บริษัท กรีนแลนด์ โซลาร์ อินเวอร์โพรส จำกัด

บริษัท ชันไซน์ อิลคทริกคอล เอ็นเนอร์จี จำกัด*

บริษัท จินเทค (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท ชันท็อบ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์และกรมการค้าต่างประเทศ รวบรวมและเรียบเรียงโดยแผนกนโยบายและแผน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ: 1) * หมายถึง บริษัทที่โดนกำแพงภาษีจากสหรัฐฯ ร้อยละ 972.23

2) ** หมายถึง บริษัทที่โดนกำแพงภาษีจากสหรัฐฯ ร้อยละ 375.19

3) บริษัทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุชื่อจะลงจะโดนกำแพงภาษีจากสหรัฐฯ ร้อยละ 375.19

4) บริษัทที่มีตัวอักษรสีแดง หมายถึง บริษัทสัญชาติจีนที่ดำเนินธุรกิจภายในไทย

นอกจากนี้ จากข้อมูลตัวอย่างรายชื่อผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้าแผงโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนไปสหรัฐฯ ปี 2024 (ภาพที่ 3) พบว่า บริษัทสัญชาติจีนอย่างบริษัท ชันไซน์ อิลคทริกคอล เอ็นเนอร์จี จำกัด และบริษัท ทรีนา โซลาร์ โซเอนซ์ แอนด์ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่สหรัฐฯ ระบุรายชื่อในการประกาศเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 972.23 และ 375.19 ตามลำดับ และมีการส่งออกสินค้าทั้ง 2 กลุ่มไปยังสหรัฐฯ

ทำไมบริษัทโซลาร์เซลล์ในไทยจึงถูกสหรัฐฯ เรียกเก็บภาษีในอัตรากี่สูงถึงร้อยละ 972.23

การที่สหรัฐฯ เรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าแผงโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนจากไทยในอัตราร้อยละ 375.19 - 972.23 นั้น อาจเนื่องมาจากหลายปัจจัยที่สัมพันธ์กัน เช่น กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน เป็นต้น โดยสหรัฐฯ มีความกังวลว่าบริษัทโซลาร์เซลล์สัญชาติจีนที่เคยถูกสหรัฐฯ กำหนดภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti - Dumping) และการอุดหนุน (Countervailing Duties) ตั้งแต่ปี 2012 และ 2014 อาจพยายามหลบเลี่ยงมาตรการเหล่านี้โดยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่ 3 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของไทย เวียดนาม มาเลเซีย และกัมพูชา สะท้อนจากมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ ที่เติบโตอย่างก้าวกระโดดภายในระยะเวลาเพียง 7 ปี (ปี 2017 - 2023) จากมูลค่าเพียง 420 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2017 เพิ่มขึ้นเป็น 3,223 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2023 หรือคิดเป็นการขยายตัวประมาณ 7.7 เท่า⁶ ทำให้สหรัฐฯ สงสัยว่า บริษัทโซลาร์เซลล์สัญชาติจีนในประเทศดังกล่าวอาจนำเข้าวัตถุดิบหลักจากจีนเข้ามาสวมสิทธิ์แหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐฯ ซึ่งนั่นหมายความว่าประเทศเหล่านี้อาจเป็นเพียงฐานการผลิตทางอ้อมของจีนเท่านั้น

จนในปี 2022 สหรัฐฯ ได้เริ่มการไต่สวนข้อหาการหลบเลี่ยงมาตรการทุ่มตลาดและการอุดหนุนของทั้ง 4 ประเทศดังกล่าว ซึ่งผลสรุปพบว่า ผู้ผลิตจากไทยบางรายมีพฤติกรรมเข้าข่ายนี้ ซึ่งถือเป็นการหลบเลี่ยงภาษีโดยอ้อม โดยบริษัทโซลาร์เซลล์ไทยที่โดนข้อหาดังกล่าว ได้แก่ บริษัท ทรินา โซลาร์ โซเลนซ์ แอนด์ เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ชันไฮน์ อิเลคทริคคอล เอ็นเนอร์จี้ จำกัด บริษัท ไทฮั่ว นิว เอ็นเนอร์ยี (ไทยแลนด์) จำกัด และบริษัทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุชื่อเจาะจง

⁶ ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (EIU) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยแผนกนโยบายและแผน

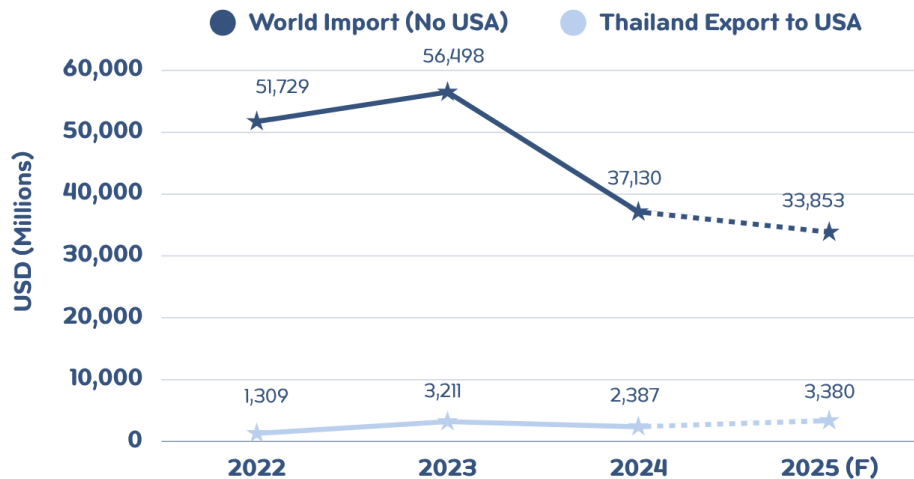
การวิเคราะห์ศักยภาพในการขยายตลาดส่งออก โซลาร์เซลล์ของไทยภายใต้บริบทของการกีดกัน ทางการค้าของสหรัฐฯ

ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ได้ประกาศบังคับใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (Anti-Dumping and Countervailing Duties: AD/CVD) อย่างเป็นทางการต่อการนำเข้าแผงโซลาร์เซลล์จากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงไทย โดยกำหนดอัตราภาษีนำเข้าที่สูงถึงร้อยละ 375.19 - 972.23 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2025 ส่งผลให้โอกาสในการส่งออกสินค้าดังกล่าวของไทยไปยังตลาดสหรัฐฯ แทบเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ

สำหรับสหรัฐฯ นั้น ถือเป็นตลาดหลักของสินค้าโซลาร์เซลล์จากไทย คิดเป็นร้อยละ 85.1 ของการส่งออกทั้งหมด ซึ่งหากผู้นำเข้าสหรัฐฯ ยุติการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์จากไทยหรือผู้ประกอบการไทยระงับการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐฯ อันเป็นผลมาจากอัตราภาษีที่สูง ย่อมนำไปสู่การสูญเสียตลาดสหรัฐฯ และก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ไทย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแนวโน้มการค้าโลกในเชิงเปรียบเทียบ ยังพบช่องว่างและโอกาสในตลาดโลกที่ไทยสามารถใช้เป็นพื้นที่ในการขยายตลาดทดแทน

ภาพที่ 4 แนวโน้มเชิงปริมาณ (Trend Line) ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์ของโลก (ไม่รวมสหรัฐฯ) และมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ

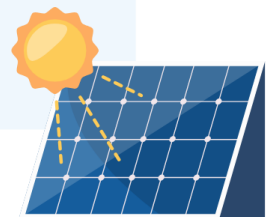

ที่มา: Global Trade Atlas และศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (EIU) คาดการณ์มูลค่าโดยแผนกนโยบายและแผนสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
หมายเหตุ: พิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าโซลาร์เซลล์ที่สหรัฐฯ เรียกเก็บภาษี จำนวน 2 พิกัด (6 หลัก) ได้แก่ 854142 และ 854143

การประเมินโอกาสในการขยายตลาดส่งออกสามารถวิเคราะห์ได้โดยการวิเคราะห์แนวโน้มเชิงปริมาณ (Trend Line) ซึ่งถ้าผลต่างระหว่างมูลค่าการนำเข้าโซลาร์เซลล์⁷ ของโลก และมูลค่าการนำเข้าของสหรัฐฯ มากกว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ หมายความว่า ไทยยังมีโอกาสขยายตลาดส่งออกไปส่วนอื่นได้แทนตลาดสหรัฐฯ

หากพิจารณาแนวโน้มการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์ของโลก (ไม่รวมสหรัฐฯ) ในลักษณะของเส้นแนวโน้ม (Trend Line) ดังภาพที่ 4 จะพบว่า ในปี 2025 ตลาดโลก (ไม่รวมสหรัฐฯ) มีแนวโน้มนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์ 33,853 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งหดตัวร้อยละ 8.82 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม มูลค่าการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์ของโลก (ไม่รวมสหรัฐฯ) ยังคงสูงกว่า 3,380 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปสหรัฐฯ อยู่หลายเท่าตัว บ่งชี้ถึงช่องว่างตลาดที่สามารถรองรับการขยายตัวของการส่งออกจากไทยได้อีกมาก ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกของไทยดังกล่าวอยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ว่ายังไม่ได้มีการบังคับใช้มาตรการ AD/CVD ของสหรัฐฯ โดยการส่งออกมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 41.6 ซึ่งหากไทยยังคงต้องการส่งออกให้ได้ตามอัตราการขยายตัวข้างต้นอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะกลางถึงระยะยาว ไทยจะต้องหาตลาดใหม่เพื่อทดแทนสหรัฐฯ

⁷ พิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าโซลาร์เซลล์ที่สหรัฐฯ เรียกเก็บภาษี จำนวน 2 พิกัด (6 หลัก) ได้แก่ 854142 และ 854143

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในสถานการณ์ที่ไทยต้องเผชิญกับมาตรการทางภาษีที่สูงจากสหรัฐฯ และต้องเร่งปรับตัวเพื่อขยายตลาดส่งออกสินค้าโซลาร์เซลล์ไปยังตลาดที่ยังมีศักยภาพ ภาครัฐควรเร่งออกมาตรการสนับสนุนอย่างการเร่งเจรจา FTA หรือ MOU กับประเทศเป้าหมายเพื่อลดภาษีหรืออำนวยความสะดวกการค้า โดยเฉพาะประเทศที่ให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานทดแทนและยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์จากต่างประเทศ เช่น

India

- **อินเดีย** ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าโมดูลพลังงานแสงอาทิตย์ อินเวอร์เตอร์ และวัตถุดิบ (โพลีซิลิคอน) เป็นอย่างมาก⁸ โดย P&S Intelligence ได้คาดการณ์ว่า ในปี 2030 ตลาดสินค้าโซลาร์เซลล์ของอินเดียจะมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ 24.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเพิ่มจากปี 2024 ที่มีมูลค่าตลาดอยู่ที่เพียง 11.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย (CAGR) ร้อยละ 13.4⁹ ทั้งนี้ ในปี 2024 อินเดียมีการนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์จากไทยมากเป็นอันดับที่ 3 หรือร้อยละ 3.63 สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและโอกาสในการขยายส่วนแบ่งทางการตลาดของไทยในตลาดอินเดียได้เพิ่มเติม

Europe

- **ยุโรป** แนวโน้มการขยายตลาดสินค้าโซลาร์เซลล์ของไทยไปยังสหภาพยุโรปมีความเป็นไปได้มากขึ้นจากปัจจัยด้านกฎระเบียบและทิศทางนโยบายของสหภาพยุโรปที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนและจริยธรรมในห่วงโซ่อุปทาน โดยในปี 2024 สหภาพยุโรปได้ออกกฎหมายฉบับใหม่ชื่อ The Forced Labour Regulation ซึ่งห้ามนำเข้าสินค้าใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบังคับ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2567 นอกจากนี้ บริษัทพลังงานที่จัดตั้งโดยรัฐบาลสหราชอาณาจักรอย่าง Great British Energy ก็ได้ประกาศชัดเจนว่าจะไม่จัดซื้อหรือสั่งนำเข้าแผงโซลาร์เซลล์จากจีน ซึ่งเป็นตลาดนำเข้าหลักของสหภาพยุโรป เนื่องจากมีรายงานและหลักฐานเกี่ยวกับการใช้แรงงานบังคับในอุตสาหกรรมการผลิตแผงโซลาร์เซลล์ของจีน¹⁰ ซึ่งอาจทำให้ผู้นำเข้าในสหภาพยุโรปเลือกนำเข้าจากประเทศอื่น ๆ แทน ไทยจึงอาจมีโอกาสดำเนินการเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าโซลาร์เซลล์ที่น่าเชื่อถือสำหรับยุโรป หากสามารถรักษามาตรฐานแรงงานและความโปร่งใสในกระบวนการผลิตได้อย่างเข้มงวด

⁸ อินเดียชะลอการนำเข้าสินค้าด้านพลังงานแสงอาทิตย์จากจีน แต่อุตสาหกรรมในประเทศยังคงความต้องการ สามารถเข้าถึงได้จาก: <https://www.ditp.go.th/post/188720>

⁹ India Solar Energy Market Size & Share Analysis – Trends, Drivers, Competitive Landscape, and Forecasts (2024 - 2030) สามารถเข้าถึงได้จาก: <https://www.psmarketresearch.com/market-analysis/india-solar-energy-market>

¹⁰ รัฐบาลอังกฤษ ประกาศ ไม่ขอใช้โซลาร์เซลล์จีน เพราะกดขี่แรงงาน สามารถเข้าถึงได้จาก: <https://www.springnews.co.th/keep-the-world/energy/857438>

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไทยจะยังมีโอกาสในการขยายตลาดส่งออก แต่อาจต้องคำนึงถึงระดับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากประเทศอื่น ๆ ที่เผชิญกับมาตรการกีดกันจากสหรัฐฯ เช่นเดียวกับไทย อาทิ จีน เวียดนาม มาเลเซีย และกัมพูชา ซึ่งสามารถส่งออกไปยังตลาดเดียวกับไทยได้เช่นกัน รวมถึงขนาดตลาดที่เหลือของแต่ละประเทศอาจไม่ใหญ่มากหรือมีอัตราการขยายตัวที่จำกัด ซึ่งไม่เพียงพอที่จะชดเชยมูลค่าตลาดสหรัฐฯ ที่หายไป

สรุป

จากการที่อุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ไทยพึ่งพาตลาดส่งออกหลักอย่างสหรัฐฯ เพียงตลาดเดียว ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85.1 ของการส่งออกทั้งหมด ส่งผลให้เมื่อสหรัฐฯ บังคับใช้มาตรการกีดกันทางการค้า อุตสาหกรรมโซลาร์เซลล์ไทยจึงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในด้านมูลค่าการส่งออกที่ลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ตลาดโลกยังมีช่องว่างให้ไทยขยายการส่งออกได้ สะท้อนให้เห็นว่าตลาดในประเทศอื่น ๆ ยังคงมีความต้องการสูง และเป็นโอกาสสำคัญที่ไทยสามารถเร่งขยายส่วนแบ่งทางการตลาดได้ หากมีการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเจาะตลาดใหม่ รวมไปถึงการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพมาตรฐานและการตอบสนองต่อกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า ซึ่งจะทำให้ไทยจะสามารถพลิกวิกฤตการกีดกันทางการค้าให้กลายเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจในระยะกลางถึงระยะยาวได้

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 อัตราภาษี AD/CVD ที่สหรัฐฯ ประกาศเรียกเก็บกับผู้ส่งออกสินค้าแผงโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนจาก กัมพูชา ไทย เวียดนาม และมาเลเซีย (รายบริษัท)

ประเทศ	บริษัท	อัตราภาษี AD/CVD ขั้นสุดท้าย (ร้อยละ)
กัมพูชา	Hounen Solar Inc. Co. Ltd.	3,521.14
	Solar Long PV Tech Cambodia Co.	
	Jintek Photovoltaic Technology Co., Ltd.	
	ISC Cambodia	
	Solarspace New Energy (Cambodia) Co., Ltd.	651.85
	All Others	
ไทย	Sunshine Electrical Energy	972.23
	Taihua New Energy (Thailand) Co. Ltd.	375.19
	Trina Solar Science & Technology (Thailand) Ltd.	
	All Others	
เวียดนาม	GEP New Energy Viet Nam Company Limited	813.92
	HT Solar Vietnam Limited Company	
	Shengtian New Energy Vina Co., Ltd	
	Vietnam Green Energy Commercial Services Company Ltd.	
	Boviet Solar Technology Co., Ltd.	307.78
	Jinko Solar (Vietnam) Industries Company Limited	244.95
	Blue Moon Vina Co.	201.69
	Elite Solar Technology (Vietnam) Company Limited	
	Letsolar Vietnam Company Limited	
	Mecen Solar Vina Co., Ltd	
	Nexuns Vietnam Company Limited	
	Trina Solar Energy Development Company Ltd.	
	Vietnergy Co., Ltd. and Tainergy Tech Co., Ltd.	

ประเทศ	บริษัท	อัตราภาษี AD/CVD ขั้นสุดท้าย (ร้อยละ)
	Vietnam Sunergy Joint Stock Company (f.k.a. Vietnam Sunergy Company Limited)	201.69
	JA Solar Vietnam Company Limited; JA Solar PV Vietnam Company Limited; JA Solar NE Vietnam Company Limited	120.69
	All Others	395.85
มาเลเซีย	Baojia New Energy Manufacturing Sdn.	250.04
	Pax Union Resources SDN BHD	170.72
	SunMax Energy SDN BHD	
	CRC Solar Cell Joint Stock Company	113.73
	Lynter Enterprise	
	Mega PP Sdn. Bhd.	
	Jinko Solar Technology Sdn. Bhd.; Jinko Solar (Malaysia) Sdn. Bhd.; Omega Solar Sdn. Bhd.	40.3
	Hanwha Q Cells Malaysia Sdn. Bhd.	14.64
	All Others	34.41

ที่มา: International Trade Administration U.S. Department of Commerce รวบรวมและเรียบเรียงโดยแผนกนโยบายและแผน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 2 อัตราภาษี AD/CVD ที่สหรัฐฯ ประกาศเรียกเก็บกับผู้ส่งออกสินค้าแผงโซลาร์เซลล์และชิ้นส่วนจาก กัมพูชา ไทย เวียดนาม และมาเลเซีย (รายประเทศ)

ประเทศ	อัตราภาษี AD/CVD ขั้นสุดท้าย (ต่ำสุด - สูงสุด) (ร้อยละ)
กัมพูชา	651.85 - 3,521.14
ไทย	375.19 - 972.23
เวียดนาม	120.69 - 813.92
มาเลเซีย	14.64 - 250.04

ที่มา: International Trade Administration U.S. Department of Commerce รวบรวมและเรียบเรียงโดยแผนกนโยบายและแผน สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์